

Ljubljana, dne 10.1.2014

DRŽAVNI ZBOR RS

Odbor za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo
Jerko Čehovin, predsednik

Šubičeva 4
SI-1000 Ljubljana

ZADEVA: Amandmaji GZS k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (ZDIJZ-C)

Spoštovani,

Vlada RS je dne 7.10.2013 sprejela predlog novele Zakona o dostopu do informacij javnega značaja. Namen zakona naj bi bila krepitev transparentnosti poslovanja, zavezanosti javnosti, odgovornosti in integriteti pri upravljanju gospodarskih javnih zavodov, javnih podjetij ter gospodarskih družb in drugih pravnih oseb zasebnega prava v neposredni ali posredni večinski lasti ali pod prevladujočim vplivom Republike Slovenije, samoupravnih lokalnih skupnosti in/ali drugih oseb javnega prava. To naj bi se doseglo z določitvijo novih zavezancev za informacije javnega značaja, vzpostavitev uradnega registra zavezancev in določitvijo centralizirane in enotne proaktivne objave javnih podatkov določenih zavezancev.

Gospodarska zbornica Slovenije skupaj z Združenjem nadzornikov Slovenije in tudi nekaterimi ministrstvi že dlje časa opozarja na nesmiselnost ureditve, ki bi obči javnosti omogočila dostop do poslovnih informacij posameznih družb, ki delujejo v pogojih proste konkurence. Predvsem smo mnenja, da je v teh primerih treba zaščititi osnovno dejavnost takšnih družb, da torej zakonodaja ne vpliva na konkurenčnost teh družb. Veliko družb, ki delujejo na trgu, in so v posredni lasti države ali lokalnih skupnosti, ustvarja dobiček, ki je prihodek lastnika, torej tudi države. Z razkritjem informacij o poslovanju teh družb (posameznih poslih) bi zniževali konkurenčnost, s tem pa vplivali na prihodke države in posredno negativno vplivali tudi na prihodnjo prodajo deležev v teh družbah.

Predlogi amandmajev:

1.)
Predlagamo, da se črta 5. odstavek novega 1.a člena predloga ZDIJZ-C.

Obrazložitev:

Določba posega v pravno predvidljivost poslovanja poslovnih subjektov, hkrati pa bi to pomenilo, da so zavezanci tudi vse pravne osebe, ki so bile v preteklosti pod prevladujočim vplivom oseb javnega prava.

Menimo, da je takšna določba sporna tako z vidika prava kot tudi z vidika ogrožanja bodočih poslovnih odločitev države glede prodaje državnega premoženja (oziroma deleža v posameznih družbah). Ocenjujemo, da bomo s takšno določbo bistveno zmanjšali konkurenčnost in zmožnost prodaje podjetij po ugodni ceni, saj bodo bodoči investitorji zelo dobro premislili ali bodo z občo javnostjo delili poslovne informacije.

2.)

Predlagamo, da se 4. odstavek novega 10. a člena predloga ZDIJZ – C spremeni tako ,da se glasi:

»Organ, pristojen za javna plačila, posreduje v svetovni splet informacije javnega značaja o transakcijah, opravljenih s strani registriranih zavezancev iz 1. in 2. alineje prvega odstavka tega člena in preostalih registriranih zavezancih po 1. členu tega zakona, in sicer:

- datum transakcije
- znesek in valuta transakcije
- račun, naziv in sedež prejemnika v dobro, razne če je prejemnik fizična oseba,
- namen plačila.«

Obrazložitev:

Zavedamo se, da je v slovenskem prostoru prisotna sistemska korupcija, politično kadrovanje in netransparentnost vodenja in poslovanja organov ter oseb javnega prava, na kar že dlje časa tudi sami opozarjamo. Vendar pa je v zvezi s cilji, ki jih zasleduje predlog zakona treba opozoriti tudi na dejstva, ki lahko močno vplivajo na gospodarski položaj Slovenije in konkurenčnost njenih gospodarskih družb.

Gospodarske družbe, ki so v večinski lasti oziroma pod prevladujočim vplivom »oseb javnega prava«, ki pa niso nosilke javnih pooblastil ali izvajalke javnih služb, niso posredne ali neposredne porabnice proračunskih sredstev, temveč ustvarjajo prihodek z izvajanjem pridobitne dejavnosti na trgu. Argumentacija ministrstva in izhodišča informacijske pooblaščenke, da je, zaradi poslovanja teh družb z javnim denarjem ali pod vplivom javne oblasti, legitimno povečati obseg informacij javnega značaja, ne zdrži testa sorazmernosti.

V konkretnem primeru je mogoče večjo transparentnost poslovanja doseči že z vzpostavitvijo načel pravne države; tako preko njenih institucij, ki nadzorujejo poslovanje gospodarskih družb, kot je Računsko sodišče RS, organov pregona, Komisije za preprečevanje korupcije, inšpektoratov ter sodnih oblasti.

Namen predloga je zagotoviti možnost, lastniku, ter poslovodnim organom družbe, organom pregona, inšpekcijskim službam, davčni upravi, Računskemu sodišču RS, Komisiji za preprečevanje korupcije, in drugim, dostopa do »privilegiranih informacij« o poslovanju družb v 100% lasti oseb javnega prava.

S tem zmanjšamo tveganja, ki lahko nastopijo v primeru javne objave informacij, ki se nanašajo na družbe, ki delujejo v pogojih proste konkurence, torej nastopajo na trgu in niso javni gospodarski zavodi ali javna podjetja v skladu z Zakonom o gospodarskih javnih službah. Hkrati pa še vedno zasledujemo cilje zakona po večji transparentnosti, saj bodo tudi družbe v 100% lasti oseb javnega prava primorane pošiljati podatke pristojni agenciji, ki bo te podatke lahko posredovala naprej pristojnim organom. S tem se dosega bistveno višja stopnja transparentnosti, kot po veljavni ureditvi, ki bo poleg objave določenih informacij o sklenjenih avtorskih, svetovalnih, donatorskih, sponzorskih in drugih podobnih pogodbah, dosegla namen zakona in tudi neposredne učinke.

Gospodarska zakonodaja že določa številne informacije, ki pomenijo javni in neoviran dostop do nekaterih podatkov o poslovanju gospodarskih družb. Te informacije so namenjen tako nadzoru nad zakonitostjo poslovanja gospodarskih družb, kot tudi večji konkurenčnosti teh družb na trgu, saj omogoča morebitnim poslovnim partnerjem, da se vnaprej seznanijo s poslovanjem in rezultati morebitnega partnerja. Tudi

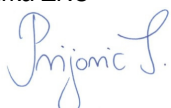
primerjalni pregled daje slutiti, da takšen pristop, v državah EU z visoko stopnjo konkurenčnosti ni prisoten ali pa ni absoluten, temveč zelo omejen in podvržen določeni stopnji diskrecije, saj se zavedajo pomena konkurenčnosti na enotnem evropskem trgu in globalnih tržiščih. Gospodarske družbe, tudi tiste v lasti države ali lokalnih skupnosti, delujejo v pogojih proste konkurence, zato je razkritje informacij o posameznih sklenjenih pravnih poslih lahko izredno škodljivo. S takšnimi javnimi objavami omogočamo družbam iz tujine, ki jim takšnih pogojev ni treba izpolnjevati, konkurenčno prednost. Kot že predlagatelj uvodoma sam ugotavlja, se podatki za katere je očitno, da bi nastala škoda, če bi zanje izvedela nepooblaščen oseba, štejejo že na podlagi zakona za poslovno skrivnost. Razkritje le-teh pa ni v interesu javnosti, saj s tem zmanjšujemo konkurenčnost slovenskih gospodarskih družb in odpiramo vrata tujim družbam. Zmanjšanje ali izguba poslov gospodarskih družb v lasti države in lokalnih skupnosti pa ima neposredni negativni vpliv na prihodke države – s tem zmanjšujemo blaginjo državljanov, katerim pa so informacije javnega značaja v prvi vrsti namenjene.

Upoštevati je treba tudi, da mora predvsem država kot dober gospodar preko svojih lastniških in ustanoviteljskih upravičenj nadzorovati poslovanje družb v njeni lasti. Če država preko Vlade RS in predstavnikov lokalnih skupnosti, ki so v večini primerov imenovani na podlagi izida demokratičnih volitev, ne izvršujejo svojih temeljnih nalog in ne sprejemajo odgovornosti in pooblastil, ki so ji jih podelili državljani RS, teh odgovornosti ne smejo prenašati nazaj na državljane, temveč morajo sami pravočasno, transparentno ter predvsem odgovorno sprejeti odločitve, ki bodo maksimirale koristi države in s tem njenih državljanov.

Tu vidimo tudi veliko vlogo Slovenskega državnega holdinga, kot upravljavca državnega premoženja, torej predvsem tistih pravnih oseb, ki delujejo v pogojih proste konkurence. V primeru sprejema predloga zakona, ki ureja SDH bo tudi stopnja transparentnosti, integritete poslovnih organov pod enotnim vodenjem in upravljanjem organov SDH. Za vse družbe pod upravljanjem SDH pa bodo veljala tudi pravila o imenovanju nadzornih in poslovnih organov posamezne družbe, zmanjševanju korupcijskih tveganja.

Z odličnimi pozdravi,

mag. Irena Prijović,
Generalna sekretarka ZNS

mag. Samo Hribar Milič
Predsednik GZS

V vednost:

- Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo
- Ministrstvo za finance